

OHJE LOMAKKEIDEN TÄYTTÄMISEEN

1 POIKKEAMISHAKEMUSLOMAKE

- Täytetään aina
- Rastitaan etusivulta ylhäältä oikealta laatikko kumpaa poikkeamista haetaan
- Liitteenä tulee aina olla asemapiirros (voi olla myös itse piirretty)
- Jos kiinteistön omistaa useampi henkilö, tulee kaikilta omistajilta olla valtakirja, tai hakemus tulee tehdä kaikkien nimissä

Perustason puhdistusvaatimuksesta poikkeaminen

Lupaa poikkeamiseen voi hakea enintään 100 metriä vesistön tai meren rannasta tai pohjavesialueella, joilla perustason puhdistusvaatimuksen täyttäminen on aikarajaan sidottua. Poikkeaminen on tarkoitettu vain epätavanomaisiin tapauksiin ja se raukeaa heti, jos tilanne muuttuu. Poikkeamissäntely koskee vain kohteita, joissa on ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä. Poikkeaminen on käsittelyjärjestelmäkohtaista.

Poikkeamista koskevan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että joko ympäristöön kohdistuva kuormitus on huomattavan vähäistä tai käsittelyjärjestelmän parantaminen on kustannuksiltaan tai teknisessä mielessä kiinteistön haltijalle kohtuutonta.

Kiinteistökohtainen poikkeaminen voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lupaa poikkeamiseen ei ole pakko myöntää vaikka jäljempänä tarkemmin selostetut poikkeamisen edellytykset täytyisivätkin. Myönnetty lupa raukeaa, jos kiinteistön käyttö muuttuu niin, että kuormitus lisääntyy tai kiinteistön omistukseen tai hallintaoikeuteen tulee muutoksia.

Toimien kohtuuttomuus

Lupaa poiketa perustason puhdistusvaatimuksesta on mahdollista hakea, jos tarvittava investointi olisi kiinteistön haltijalle kohtuuton. Kohtuuttomuutta arvioitaessa on syytä kiinnittää huomiota sekä toteutettavien investointien linkaaren pituuteen että kiinteistön haltijan sosiaaliseen ja taloudelliseen tilanteeseen. Lupa poiketa voidaan kohtuuttomuusperusteilla myöntää sekä vakituisesti asutuille kiinteistöille että vapaa-ajan kiinteistöille.

Poikkeaminen voidaan myöntää vain, jos toteutettavat toimet olisivat sekä kustannuksiltaan korkeita että teknisesti vaativia esim. maasto-olosuhteiden vuoksi. Kohtuuttomuuden arvioinnissa viranomaisen ottaa huomioon seuraavaa: 1) kiinteistön sijainti viemäriverkoston piiriin ulotettavaksi tarkoitetulla alueella; 2) kiinteistön haltijan ja kiinteistöllä vakituisesti asuvien korkea ikä ja muut vastaavat elämäntilanteeseen liittyvät erityiset tekijät sekä 3) kiinteistön haltijan pitkäaikainen työttömyys tai sairaus taikka muu näihin rinnastuva sosiaalinen suorituseste.

Kustannuksia voidaan arvioida vertaamalla niitä jätevesijärjestelmän parantamisesta aiheutuviin keskimääräisiin kustannuksiin ja esimerkiksi vesihuoltolain mukaisiin liittymismaksuihin. Vapaa-ajan kiinteistöllä vaatimusten noudattaminen ei muodostu yhtä herkästi kiinteistön haltijalle kohtuuttomaksi kuin omana asuntona käytetyllä kiinteistöllä, joka on välttämätön asukkaan elämiselle ja toimeentulolle.

Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen

Poikkeus voidaan myöntää, jos olemassa olevasta jätevesijärjestelmästä ympäristöön aiheutuva kuormitus on vähäinen ja jätevesien käsittely kiinteistöllä ei ole mahdollista ympäristönsuojelumääräysten vaatimusten mukaisesti.

Jatkoajan hakeminen järjestelmän korjaamiseksi on myös mahdollista.

LIITE 2 JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN KUVAUS

Jokaista jäteveden käsittely- tai purkujärjestelmää kohti täytetään oma LIITE 2 –lomake (esim. asuinrakennuksella oma jätevesien käsittelyjärjestelmä ja erillisellä saunarakennuksella oma jätevesien käsittelyjärjestelmä).

LIITE 3A JÄTEVESIEN VÄHÄISYYS

Ympäristökuormituksen huomattava vähäisyys

Kunnan toimivaltainen viranomainen voi myöntää luvan poiketa perustason puhdistusvaatimuksista ympäristökuormituksen huomattavan vähäisyyden perusteella. Tämä tarkoittaa, että kiinteistöllä asuvien lukumäärä, kiinteistön käyttöaste tai syntyvien jätevesien laatu ja määrä eivät merkittävästi eroa haja-asutuksen keskimääräistä vähäisemmästä tilanteesta kuormitusta lisäävästi. Käytännössä kiinteistöllä asuvien lukumäärä ei voi olla enemmän kuin keskimääräinen kolmen henkilön asukasmäärä eli kiinteistöllä tulee asua vakituisesti vain 1-2 henkilöä. Lisäksi kiinteistöllä asutaan vain osan aikaa vuodesta ja silloinkin vähäisessä määrin. Jäteveden laadun osalta on tarkasteltava, onko kiinteistöllä käytössä esimerkiksi vesikäymälä tai erotteleva jätevesijärjestelmä. Olennaista on, että ympäristöön kohdistuva kuormitus on vähäistä verrattuna hajajätevesiasetuksen mukaisiin asukaskohtaisiin kuormituslukuihin.

Asukasmäärästä, kiinteistön käyttötavasta ja jätevesijärjestelmästä muodostuu tilanteesta riippuen erilaisia yhdistelmiä, joiden avulla voidaan tarkastella poikkeamisen mahdollisuutta ympäristökuormituksen huomattavan vähäisyyden perusteella. Seuraavassa on havainnollistettu harkinnan perusteita ja erilaisten tilanteiden yhdistelmien harkintaa.

ASUKKAIDEN MÄÄRÄ	KÄYTTÖTAPA	JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ	KUORMITUS YMPÄRISTÖÖN
enemmän kuin 2	vakituinen	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vakituinen	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	kuivakäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	kuivakäymälä	

Kuva 1. Erilaisten tilanteiden yhdistelmien aiheuttama kuormitus ympäristöön. Mitä vaaleampi sitä vähäisempi kuormitus. (Lähde: Ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 20/2016.)

Pääsääntöisesti poikkeusta kuormituksen huomattavan vähäisyyden perusteella ei tule myöntää vakituisesti asutulle vesikäymälälliselle kiinteistölle, jossa asuu kaksi tai sitä useampi henkilö. Myöskään vapaa-ajan asunnolle, jossa on vesikäymälä ja jossa asuu enemmän kuin kaksi henkilöä ei pääsääntöisesti tule myöntää poikkeusta.

Poikkeus voidaan kuitenkin myöntää vapaa-ajan asunnolle, jota käyttää pääsääntöisesti enintään kaksi asukasta ja käyttöpäiviä on vuosittain vain muutama vaikka asunnossa on vesikäymälä. Käyttöpäivien määrää tarkasteltaessa kiinnitetään huomiota sekä yhtenäisten käyttöjaksojen pituuteen että käyttöpäivien

kokonaismäärään vuodessa. Muodostuvan kuormituksen määrää verrataan keskimääräiseen kuormitukseen asetuksen mukaisesti.

Lupaa poiketa ei pääsääntöisesti voi kuormituksen huomattavan vähäisyyden perusteella myöntää kuivakäymälällisellekään kiinteistölle, jos asuminen on vakituista ja asukkaita on kaksi tai enemmän ja kiinteistön pesuvesien käyttö vastaa tavanomaista asumista. Poikkeuksen myöntämistä arvioitaessa on syytä kiinnittää huomiota pesuvesistä aiheutuvan kuormituksen määrään ja kuivakäymälän nestejakeiden asianmukaiseen käsittelyyn. Poikkeuksen voi yleensä myöntää vapaa-ajanasunnolle, jota käyttää pääsääntöisesti enintään kaksi ihmistä ja kiinteistöllä on käytössä kuivakäymälä. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että kiinteistön pesuvesien ja kuivakäymälän eri jakeiden käsittely on nykyisellään riittävää.

LIITE 3B LIITTÄMINEN VIEMÄRIVERKOSTOON

Poikkeamisen edellytyksiä arvioitaessa tulee ottaa huomioon kiinteistön mahdollinen sijainti alueella, joka on tulossa viemäriverkoston piiriin. Viemäriverkoston laajenemista tulee arvioida erityisesti sen mukaan, kuinka kunta on kehittämässä vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Poikkeus voidaan kuitenkin myöntää enintään viideksi vuodeksi, jolla aikajänteellä pitäisi pystyä ottamaan viemäriverkoston laajeneminen huomioon.

LIITE 3 C KIINTEISTÖN HALTIJAN KORKEA IKÄ JA MUUT ELÄMÄNTILANTEET

Jätevesien käsittelyvaatimuksista voidaan myöntää lupa poiketa hakijan korkean iän perusteella. Säännöksen tarkoituksena on välttää investointeja uuteen jätevesijärjestelmään erityisesti sellaisilla kiinteistöillä, jotka vanhan sukupolven väistyessä saattavat jäädä asumattomiksi. Samankaltaisena elämäntilanteena voidaan pitää esimerkiksi tiedossa olevaa muuttoa muualle tai kiinteistön asukkaan vakavaa sairastumista niin, että kiinteistö jää asumattomaksi.

Hakijan taloudellisella tilanteella ei tätä nimenomaista lainkohtaa sovellettaessa ole merkitystä, vaan olennaista on, että investointia voidaan pitää kohtuuttomana, koska jätevesijärjestelmä jää lyhytikäiseksi.

Kiinteistön haltijoilla on siis mahdollisuus hakea lupaa poiketa talousjätevesien perustason puhdistusvaatimuksesta korkean iän perusteella, eikä tämän poikkeuksen myöntämiselle ole asetettu tiettyä alaikäraja. Iän perusteella poikkeusta voivat hakea myös ne kiinteistönhaltijat, jotka eivät esimerkiksi kiinteistön omistussuhteiden tai käyttötavan takia täytä automaattisen ikävapautuksen kriteereitä.

LIITE 3D KIINTEISTÖN HALTIJAN PITKÄAIKAINEN TYÖTTÖMYYS TAI SAIRAUS TAIKKA MUU NÄIHIN RINNASTUVA SOSIAALINEN SUORITUSESTE

Kiinteistökohtaista poikkeusta voidaan hakea myös sosiaalisin perustein. Tämä tulee kyseeseen silloin, kun pitkäaikainen työttömyys, sairaus tai muu seikka on heikentänyt kiinteistön haltijan taloudellista tilannetta niin, että investointia jätevesijärjestelmään voidaan pitää kohtuuttomana.

- LIITTEENÄ EI TARVITSE TOIMITTAA verokorttia, tiliotetta, osaketietoja, kauppakirjoja, lääkärinlausuntoa tms.

Hakemuksen käsittelystä peritään ympäristönsuojelun taksan mukainen maksu (vuosina 2019-2020 voimassa olevan taksan mukaan maksu on 165 €).